

Samtale med Karsten Iversen (f. 1968)

Akademiraadet (AKR): *Hvordan ser du din opgave som formidler af arkitektur? Kan du sige noget om de formidlingsprocesser, der ligger til grund for dine forskellige arbejdsmetoder med henholdsvis at skrive artikler, anmeldelser, debatindlæg for Politiken, at skrive bøger om enkeltpersoners værk og senest arbejdet med en bog som Kapitalen?*

Karsten Iversen (KI): Min rolle er at være blandt de første, der skriver om arkitektur uden at være part i byggeriet. Når jeg skriver, har arkitekter, bygherrer og myndigheder som regel allerede formuleret sig, men i min position har jeg ikke på forhånd en bestemt interesse i at fremstille et byggeri i et særligt lys. Jeg skriver dog ikke fra en helt interessefri position, der er forventninger om, at det både er poignant, oplevet og underholdende.

Min formidling og kritik er båret af en interesse for at analysere, forstå og formulere arkitektur i skrift. Arkitektur bør være den røde tråd fra inderst til yderst, fra program til konstruktion og komme til udtryk i en bygnings, et byrums eller et landskabs fremtoning.

Mine bøger har haft forskellige synspunkter, "Generøs by", var en kritisk gennemgang af nyere arkitekturs forhold til det offentlige rum. "Vibrationer" så på en enkelt tegnestues værk, Lundgaard & Tranberg Arkitekters, og brugte dette til at formidle og reflektere arkitekturteoretiske begreber som fænomenologi og atmosfære. Min seneste bog "Kapitalen" ser på spekuleringen i ejendomsværdi og dennes betydning for kvaliteten af nybyggede områder. Det gør disse bøger til en trilogi om udviklingen af København, der hhv. ser på den nye arkitekturs møde med og omdannelse af det offentlige rum, undersøger hvordan nogle af de bedste eksempler virker, og hvordan resultatet af den mangfoldige byudvikling alligevel kan virke ensporet.

AKR: *Oplever du en interesse for at tale om arkitektur og byudvikling i den offentlige debat?*

KI: Interessen er stor og stigende. Det kan vi se på antallet af klik, som artikler om emnet får på nettet. Det kan ofte være langt højere end artikler om de øvrige kunstarter.

AKR: *Hvordan har dansk arkitektur udviklet sig, mens du har været kritiker?*

KI: Globaliseringen har gjort dansk arkitektur international og større firmaer er blevet opslugt i kæmpefirmaer. Det udfordrer den kunstneriske dimension i byggeriet. Byggeregulativer strammes konstant, og det bliver en sovepude for dårlige arkitekter, der nøjes med at forbinde punkterne i forskrifterne, så det reelt er SBI – Statens Byggeforskningsinstitut, der tegner husene. Kun de gode forstår at bruge dem som nødvendige benspænd til at skabe nye udtryk. En lille underskov af små modige tegnestuer går andre veje og holder den kunstneriske fane højt. Der er både anledning til bekymring over de store og glæde over de små.

AKR: *Kan du nævne tre bygninger der har haft stor betydning for dig privat og som professionel arkitekturkritiker?*

KI: Jeg er opvokset i Humlebæk og Louisiana Kunstmuseum er min læremester i arkitektonisk stedsans. Forholdet mellem bygning og have er sublimt. En fodrejse på en brændende hed dag til toppen af Akropolis blev mit første møde med en arkitektur, hvor templet fremkalder bjergets bjerghed, som det hedder hos Heidegger. Det at mennesket stiller en bygning på bjerget, fremkalder bjerget som noget andet, og bygningens magi, ville ikke findes uden bjerget som dens sokkel. Teshima Art Museum fra 2010 af Ryue Nishizawa kan det samme. En fuldendelse af en miljøgenopretning og genstart af århundreder gamle rismarker. Det er meget bevægende.

AKR: *Hvordan ser du på forholdet mellem kunst og arkitektur. Hvad er balancen mellem funktionalitet og formgivning, og hvordan definerer du kunstnerisk kvalitet i det offentlige rum?*

KI: Arkitektur er en kunstart, der ikke kun handler om formgivning. Det handler om programmering, koordinering og samarbejde med et væld af andre fagligheder. Men formgivning, og klassiske dyder som fenestrering, altså kunsten at sætte vinduer i en facade, og proportionslære burde fylde langt mere på uddannelserne. Selv om der er vide rammer, er alt ikke lige godt og bare et spørgsmål om smag. Det er her arkitektens faglighed for alvor adskiller sig fra de øvrige i byggebranchen og dermed også her, arkitekten kan gøre sig gældende og præge det færdige resultat med sin viden om, at en bygnings hele stemning kommer fra både helhed og detalje.

AKR: *Hvad ser du som de store udfordringer for arkitekturen i disse år for at skabe et godt samfund for mennesker?*

KI: Tre store udfordringer: klimaet bliver den ene helt store udfordring de kommende år. At bygge med naturen og ikke imod den. Den anden bliver at modvirke segregering og skabe lige og retfærdige byer. Den tredje bliver at sikre et arkitektonisk kunstnerisk overskud, i uddannelsen, i byggeriet og i byerne. Alle steder er den kunstneriske tænkning udfordret af den økonomiske.